

ZA KRÁSOU BIŽUTERIE DO „RAKOUSKÉ KALIFORNIE“

Datum vydání: 14.03.2022 | Zdroj: Týdeník Rozhlas | Rubrika: Po Česku | Strana 24 | Autor: Václav Žmolík
Téma: Cestovní ruch | Školství, kultura a sport | Rozvoj města | Ekonomika a podnikání
Tištěný náklad: 6 000 | Vydavatel: Radioservis, a. s. | Periodicita: týdeník

TO MUZEUM JE OPRAVDU JEDINEČNÉ. NEJEN PROTO, ŽE MÁ VE SBÍRKÁCH NA PATNÁCT MILIONŮ EXPONÁTŮ, ALE I TÍM, ŽE JE JEDINEČNÉ V CELOSVĚTOVÉM MĚŘÍTKU. JE TO MUZEUM SKLA A BIŽUTERIE V JABLONCI NAD NISOU.

KRÁSNÁ SECESNÍ budova v centru města, ve které sídlí, se může od předloňska pochlubit výjimečnou přístavbou. „Má název Krystal,“ říká hlavní kurátor muzea Petr Nový a já musím uznat, že díky svému tvaru si stavba ze skla, železa a betonu toto pojmenování zaslouží.

BIŽUTERNÍ HOREČKA

Její autorem je architekt Michal Hlaváček a stala se stavbou roku 2020 České republiky. „Měl byste ji vidět po setmění, protože její interiér je stále osvětlený. A kolemjdoucí i kolemjdoucí tak mohou obdivovat výstavu, která je zde instalovaná. Jsou to výtvarné projekty sklářské výtvarnice Dany Zámečnickové vytvořené přímo pro Krystal. Výstava má název Země v oblacích.“ A ve spodním podlaží Krystalu se navíc chystá expozice vánočních ozdob, které jsou, jak známo, také ze skla.

„V našem muzeu máme největší společnou sbírku skla a bižuterie na světě. Vždyť Jablonec býval světovým centrem bižuterie. Procházel jsem kdysi padesát, v roce 1921 dokonce osmdesát procent světové produkce bižuterie. Říkalo se mu rakouská Kalifornie, protože v 19. století zažilo i zlatou bižuterní horečku, kdy se tu dalo doslova ze dne na den zázračně zbohatnout,“ říká kurátor, zatímco mě vede do prvního patra, kde se nachází expozice věnovaná právě bižuterii.

„Protože se nacházíme v někdejší expozitní domě Zimmer & Schmidt, pojali jsme naši expozici právě jako procházku expozitním domem, zabývající se vývozem těchto výrobků. Proto jsou tu sekce, které dokumentují jednotlivá bižuterní řemesla. Máme tady kolekce perel, knoflíků, kovové anebo černé bižuterie i výrobků ze dřeva a umělé hmoty.“ Můj průvodce mi nadšeně vypráví, jak je úžasné, že Jablonec je na mapě světové produkce bižuterie stále: „Už tři století!“ Žhavou novinkou z Jablonce jsou šaty ze speciální tkaniny Crystal Net, což je vlastně textilie ze skla.

O patro výše v jabloneckém muzeu představují tamější sbírky skla. „Tato expozice je koncipovaná jako Čarovná zahrada,“ říká Petr Nový. „Však zde jako dominantu vidíte jedinečnou skleněnou fontánu, kterou navrhli Pavel Janák a Jaroslav Horejc pro Světovou výstavu v Paříži v roce 1925.“ Byť nejstaršími exponáty jsou staroegyptské malované střeby, vypráví expozice o historii českého skla. „Nejstarší domácí exponáty pamatují Lucemburky na českém trůnu, tedy 14. století,“ zjišťuji.

A když se zeptám na nejcennější exponát, dozvídám se: „Pro mě je to určitě rytá číška Dominika Biemannna, což byl první rytec na světě, který dokázal věrně reprodukovat lidský obličej. Máme tu jeho nejstarší datovanou a signovanou číšku.“

TO JSME MĚLI DOMA!

Nakonec mě Petr Nový vede na výstavu českého lisovaného skla z období reálného socialismu. „Zatímco většina českého skla byla vždy určena pro export,“ říká, „toto sklo se vyrábělo především pro domácí trh. Proto tyto vázy, popelníky, mísy, dekorativní předměty, ale i püllitry, které byly ještě nedávno v našich hospodách, všichni důvěrně známe a mnohé z těchto výrobků jsme měli doma, anebo možná ještě máme.“ A tak je zajímavé na této výstavě zjistit, že je navrhovali přední designéři skla jako František Vízner, Adolf Matura, Ladislav Oliva či Jiří Brabec anebo jak moc je ovlivnily zahraniční vzory, třeba ve své době populární finská sklářská škola.

Po Česku vysílá ČRo Dvojka od pondělí do čtvrtka ve 14.17 a v sobotu ve 14.04

O autorovi: text Václav Žmolík, moderátor a publicista

Foto popis: [Jablonecký krystal](#)